

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	960 Lej
Fél évre	...	480 Lej
Negyed évre	...	240 Lej
Havonta	...	80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival 15 bb

A nő hivatása.

Szociálpolitikai kurzust rendezt Aradon az elmúlt héten a Szociális Missziótársulat a hölgyek részére, mert haladéktalanul fontosnak vélte, hogy a karolikus női táborot öntudatos munkásságra nevelje most, amidőn a kormány a nő számára a közéleti szereplés egy kis terét nyitotta meg. Még a közelmúltban talán intelligens nőink is mosolyogva, sőt elutasítva fogadtak volna ilyen irányú előadásokat s még kétségbeesett elfogultsággal hangoztatták volna, hogy nem akarják nőiességüket a politika, a közéleti szereplés kellemetlenségeinek kitenni. S valljuk be, hogy még ma is többen elítélik e munkakört, ahelyett, hogy lelkesednének érte. De a közöny, vagy félreértés, gúny, vagy megszólás csak tudatlanságból eredhet s nem riaszthatja el azokat, akiket az Ur kegyelme világos látással, a női öntudat igazi megérző és megértő tehetséggel, áldott meg, akiknek lelkében lángolva ég a krisztusi eszmék megvalósításának vágya.

E lelkiülettől áthatva, a szent jövőbe látó reális, lelkesedéstől áthatva határozta el a Missziótársulat országos vezetősége, hogy előkészíti női táborát arra a nagy feladatra, amelynek méltó teljesítése minden keresztény nő büszkesége kell, hogy legyen. A kurzus vezetőinek gondolata jó volt, hogy fáradozásuk gyümölcsöző lesz, azt átérthette az, aki a kurzust maga is végighallgatja. Az meggyőződhetett arról, hogy ez a hat napig tartott konferencia nemcsak azért volt feltétlenül értékes, mert ismereteket közölt, mert felvilágosította a nőket arról, hogy mik azok a munkaterületek, amelyeken a nőnek jelenleg, mint közéleti tanácsosnak dolgoznia kell, vagy mert öntudatra ébresztette, látóvá és érzővé tette a hallgatókat a szociális bajok és a nőmozgalom fontosságával szemben, hanem mert ez a kurzus az értelem mellett a lelket és a szívet is magával ragadta, átfurmálta.

Mély szociális érzékről tanuskodik az, hogy a vezetőség a kurzusokon nem száraz ismereteket adott s nem a türelmetlenség nagyhangú frázisaival akarja tette lázítani a tömegeket, hanem mindenek előtt az emberi lélek mélyére hatol, az elmékedések által a kegyelem erejével a lelket Isten közelségébe állítja s a tények, a valóság logikus következettségével ráeszmélteti arra, hogy a magán, családi és társadalmi élet csak a krisztusi erkölcs alapján lehet jó és boldog, hogy az ember s különösen a nő is, aki közéleti szereplésében emberi társai jogát, erkölcsét, lel-

két védi, e tette által Krisztus szellemében, az ő megváltásának továbbfolytatásán dolgozik.

Az a nő, aki ezt megértve vesz részt a közéleti munkában, elhagyja a hű tetszeni vágyás sikos talaját, az a Krisztus evangéliumának alapján állva, nyugodt lelkiállattal, igazságos szeretettel viszi diadalra a tiszta erkölcs, az emberi jogok zászlaját, az fennkölt lelkével képes a rom-

lott társadalmat megtisztítani. Az a tény, hogy a kurzus a nők részére nemcsak kulturális, de igazi lelki élmény, az egésznek nívóját messze kiemeli más sablonos kurzusoké fölé. Ezért hiszek rendületlenül a kurzus gyakorlati értékében, hiszünk mindnyájan, hogy a résztvevők apostoli lelkesülése még sok komoly öntudatos női lelket gyújt lánggra, kik megértve az idők követelményét

s a szenvedők jaját, nem kérdezik, hogy illik-e nyilvánosan szerepelni, kellemes-e másokért dolgozni, csak azt fogják vallani, hogy Krisztus hívja munkára, nagy és szent kötelesség teljesítésére: szállard meggyőződésével megállani a romlottság közt, szelld, alázatos szeretettel ott segíteni, mint anya, ahol veszélyben az erkölcs, a hit, az emberi jog s a lélek.

A liberálisok fuziót ajánlottak a parasztpártnak

A kollaborációs kormány listatervezete. — Michalache visszautasította az ajánlatot. — Jorga hű marad a nemzeti párthoz.

(Bucuresti, augusztus 3.) A Cuvantul mai száma szenzációs cikket közöl, amely a liberálisok és a parasztpárt közötti állítólagos tárgyalásokról ad hírt. A bucuresti-i lap erről a kétségtelenül nagy feltűnést keltő politikai eseményről a következőképpen ír:

A favorit parasztpárt

Az emlékeztetés múlt szerdai minisztertanácsán szenvedett vereség — amely tudvalevőleg az exportilletékek leszállítása folytán érte Bratianuékat, — ugylát-szik mégis csak igen érzékenyen sebezte meg a liberálisokat, akik most füvel-fával tárgyalva, hatalmas ellenzéki koalíció létrehozásával próbálják kivédeni a kormányt az őszi ülésszakra tervezett és a liberálisok ellen irányuló hadjáratát, amelyre a szerdai minisztertanács eredménye már valósággal hadüzenet volt.

S mert kétségtelen, hogy az ellenzéki pártok között ma a parasztpárt a favorit, a liberálisok is teljes energiával azon törekednek, hogy a maguk szövetségének nyerjék meg Jorga és Michalache pártját. A parasztpárt azonban rendkívül elővigyázatos és dagadt vitorlákkal ma a kormánypárti vízeiken, holnap a nemzeti párt, majd — mint a mai ellenzéki lapok is jelentik — a liberálisok kormányra jutással kecsegtető öbleiben lavirozik. Hozzá tartozik azonban a mai politikai felfogás mentalitásához az a körülmény is, hogy az a liberális-parasztpárti közeledés még az állítólagos „komoly megegyezés” dacára is csak utópisztikus jellegű és legfeljebb ha pillanatnyi demonstrációt jelent. Hiszen maguk a liberálisok között is elégedetlen kedés mutatkozik a parasztpárttal történő fuzió tárgyalások miatt, mert igen sokan ellene vannak annak, hogy tulajdonképpen a nagytőke érdekeit képviselő liberálisok a bolsevistáknak bélyegzett parasztpártiakkal szoros együttműködésbe kerüljenek.

Kombinációk az együttműködésről.

Bratianu Ionel azonban egy tegnapi nyilatkozatában meg-

mosolyogja elbarátainak ezt a kicsinyhitűségét és bizik abban, hogy a paktum esetén sikerülni fog neki kezessé báránnyá szelídíteni a „paraszt kommunistákat”, kikkel egyrészen Constantinescu és Inculet Bessarabia volt minisztere folytat igen elmélyült tárgyalásokat, amelyeken a parasztpárt részéről Mirto és Michalache vesznek részt. A tárgyalásoknak állítólag igen nagy horderejű kérdés képezi az alapját: ki legyen a liberális-parasztpárti szövetségnek a feje? Bratianu Ionel természetesen magának szeretné fentartani a vezérleket, míg Michalache csak abban az esetben hajlandó tovább folytatni a tárgyalásokat, ha elvileg kimondják, hogy a parasztpárt élére Michalache kerül. Lupu hasonló értelemben nyilatkozott, azonban úgy véli, hogy teljesen felesleges ez az elővigyázat, ha a liberálisok kormányra jutásuk esetén valóban bevonják a kormányzásba Lupu, Michalache, Madgearu és Mirto személyét. Érdekes pikantériája még ezeknek a tárgyalásoknak az is, hogy a liberálisok határozottan követelik Stere eltávolítását, amelyet azonban Michalache és Mirto élénken elleneznek.

A parasztpárt visszautasítja az ajánlatot.

Megbízhatónak vallott információ szerint Inculet volt besszarabiai miniszter a liberálisok nevében máris konkrét ajánlatot tett a parasztpártnak a jelenlegi kormány elleni közös küzdelemre és a jövő kormány együttes megalakítására. Eszerint a jövő kormány elnöke Bratianu Ionel lenne és a parasztpárt vezetői közül miniszteri tárcákat kapnának Lupu, Michalache, Junian, Madgearu és Mirto, Stere nem lenne tagja a kabinetnek. Michalache azonban végül is azt válaszolta Inculetnek, hogy miután a parasztpárt fuzió ajánlatot tett a nemzeti pártnak, egyelőre más pártokkal nem tárgyalhat és nem kötheti le más irányban — még feltételeken sem — magát. A Cuvantul szerint a liberálisok közül

különösen Chirculescu és Tatarescu igyekeznek a parasztpárti közeledést létrehozni. Politikai körökben el nem titkolható érdeklődéssel tekintenek e szenzációszámba menő új politikai orientáció, illetve erőátcsoportosítás elé.

Jorga hű marad a nemzeti párthoz.

Nem kisebb érdeklődés kíséri Jorga jelenlegi magatartását, amelyről tegnap a legjelentősebb hírek kerültek napvilágra. Ma aztán a Dimineata autentikus tudósítást közöl a valeni de munte-i tanácskozásokról. E szerint Jorga kijelentette, hogy frakciójának az erdélyi nemzeti párttal való egyesítése végleges és eddig semmi se történt, ami veszélyeztetné a nemzeti párt egységét. Jorga és Maniu között semmiféle nézeteltérés nincsen. Jorga megmaradt a nemzeti pártban, melynek egyik elnöke. Közte és a kormány között nem folynak tárgyalások kollaborációra vonatkozóan. Végül kijelentette, hogy a fuziót a parasztpárttal nem tartja most opportunusnak, mert a parasztpárt most belső válságon megy át.

— Román delegáció Brüsszelben.

Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, július 26-án kezdődött meg Bruxellesben a nemzetközi bűnügyi kongresszus, amelyen román résztöl Protopopescu ezredes, a legfőbb katonai törvényszék elnöke, Macorescu ezredes, a közigazgatási szolgálat főnöke, Statescu ezredes és Pella őrnagy királyi biztosok jelentek meg. Bruxellesi jelentés szerint a román delegációt kitüntető szíveséggel fogadta a belga főváros népe és a pályaudvaron a román nemzeti himnusz hangjai mellett a fogadó-bizottság egy román nemzeti színekkel díszített hatalmas virágkoszorút nyújtott át Protopopescu ezredesnek, a delegáció vezetőjének. A delegáció azzal vizionozta a belgák melez rokonszenvét, hogy megkoszorúztatta az ismeretlen belga katonai szobrát. A román delegációt Albert király vasárnap különkihallgatáson fogadta.

Hazamennek a nyaraló pesti gyerekek.

Az egyhónapos aradi tartózkodás testben-lélekben megerősítette a szűkölködő kicsi gyermekeket, akik nehéz szívvel távoznak Aradról.

(Saját tudósítónktól.) Eyről-Évre, nyaranta egyúttal dobáló zsidósíveknek melege táviratot küld Budapestre, amelyre feleletképpen szegény emberek sápadt arca gyermekeinek hatalmas karavánja kerekedik fel az inséges szülői házból, hogy ha rövid időre is, ki-phenjék, elfeledjék a nélkülözés sok-sok keserves óráját. Ezévből az aradi zsidósívek szeretete 36 kis nélkülöző pesti zsidógyermek-keket ölel át meleg rajongással, hogy — hacsak egy hónapra is — a jólét, a rendszeres életmód, a hus, a tej, sok tej egészséges életörömet lehellen a szülői házból szűkölködő, parányi gyerekek orcáira s hogy az az egy hónapi dinom-dánom acélos ellenállásban sürsödjék bennük a jövő próbára tevő nélkülözéseivel szemben.

Egy hónappal ezelőtt érkeztek Aradra a pesti zsidógyermek-ek. Aradon — mint említettük — harminchatot, míg temesvári zsidó-családok kilencvenet fogadtak gondozásba. Négy hét telt el azóta. Huszonnyolc gyermeki élvezetben elröptült nap és hónap, szerdán búcsút mondanak Aradnak, a jólétnek, a szórakozásnak, a vigágnak s a vendéglátók becázó szeretetén — sok-sok családnál — mélységes irt hagynak maguk után emlékül — a jövő évi viszont látásra. Mert ezeket a szerény, csöndes kicsi palántákat mindenki szívébe zárta, hisz nekik eddig csak az élet kiizkódásának szomorú lapja jutott keserves osztályrészül és most a jólét kábulatában szeretettel telve határtalan hálával alkalmazkodnak a második szülőkhöz.

A nyaraló gyermekek ügyét dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi intézte, az elhelyezés rendkívül terhes munkáját, az aggódó szülői lelkek csillítását mind-mind ő végezte. És hogy a gondtalan napok gyönyörrel után a nyaraló gyermekek nekiprosodva visszatérnek otthonukba, fölkerestük dr. Vágvölgyit, mondana egy címet, ahol fölkeres hetnénk egy-két kis pesti nyaralót, hogy kikérdezzük őket és meglássuk, hogyan vallanak a hálás szívek.

— Mind úgy a szívemhez nőttek, hogy nem is tudom melyiket válasszam — mondta dr. Vágvölgyi, — de talán keressék fel Mihályi Lili és Gyurika, akik Gartenberg Jahn venégszeretét élvezik. A két kis gyermek való-sággal bearanyozza Gartenbergék életét. Egyszerre két gyermekük-kezt veszítették el s nem is kérték, hanem követelték a két kis Mihályi gyereket.

Gartenbergékhez mentünk.

— A néni nincs ideháza — kezdte egy 10 éves édes kis pu-fók szökecsé; Mihályi Lili, aki elbájoló kedvességgel beszélt még öcsikéje helyett is, Lilike nyom-ban bevallja, hogy jeles tanuló, és kissé panaszkodó hangon emlí-tette, hogy bizony öccse nem az. Az édesapja erdész volt s a gyön-gyös tűzvész után vitte fel őket Pestre az élet küzdelme, csodás felkességgel hangoztatja, hogy a néni nagyon szereti, pedig a néni és a bácsi csak románul tud és alig értik meg egymást. De hál-

Istennek — pereg a kis Lili nyel-ve tovább itt a Marci, a tolmács s bemutatta a — szakácsnőt. Most több, mint harminc kiló vagyok. Nagyon sokat híztam és rendkí-vül jól érzem magam. Jaj, de jó is volt itt!

Amikor megtudta, hogy már szerdán elutaznak, elszomorodott.

— Milyen kár, hogy eltelt az idő, pedig csak most jöttünk bele

a játékba. De azért nagyon sze-retném már látni anyuskát, meg apuskát — mondotta.

— En is — szólott bele komo-lyan Mihályi Gyurika s ha már az útságból leszállunk, akkor tessék megvárni, hogy én is nagyon meg-híztam, nagyon jó volt a nyara-lás.

Igy élnek a pesti zsidó gyerme-kek. Gondtalanság, boldogság, jó-lét mindenütt s ha szerdán vissza-térnek otthonukba, a szülői ölelé-sek után egy fájdalmas érzést csilltanak el kicsiny szívükben: a megint kezdődő inség tudatát és

reménnyel várják-várják, számol-va a hosszú hónapokat, mikor jön el ismét a nyár, a jólét, a bőség kora, az isteniszép, boldogságos szünidő — újra Aradon.

Itt írjuk meg, hogy dr. Vágvöl-gyi főrabbi értesíti az Aradon nya-raló pesti zsidógyermek-eket, hogy augusztus 4-én elutaznak Aradról. Délután 4 órakor gyülekezés az aradi pályaudvaron, ahol bevárják a timisoarai gyerekeket. Dr. Vág-völgyi ezután is nyomatékosan fi-gyelmeztet a vendéglátó családó-kat, hogy elutazás előtt a kis gyer-mekek szigorúal kijelentését el ne mulasszák. (s. p.)

Hercegnőnek lenni nem mindig könnyű...

— Az élet a szófiai udvarban. —

Irta: EUDOXIA, bolgár királyi hercegnő.

Boris bolgár király a legújabb hí-rek szerint mégis megnősül. Háztűz-nézőbe utazott Rómába és a sorozat-os cáfolatok ellenére is egy most, érkezett sürgöny szerint legközelebb megtartja eljegyzését az olasz kirá-lyl pár legfiatalabb leányával. Így tehát nemsokára Bulgáriának is lesz királynője. Eddig az udvarnál a ki-rálynői teendőket, a reprezentálást a király huga, Eudoxia hercegnő vé-gezte. A következőkben alkalmunk van Eudoxia hercegnő érdekes cikkét közölni a szófiai udvari életéről.

Hercegnőnek lenni nem mindig könnyű, nekem azonban ez a hi-vátásom. Miként fivéremet, Bo-rist királynak nevelték, úgy en-gem hercegnőnek neveltek. Általá-ban a házas életet szeretem leg-inkább. Ez talán nem egészen kor-szerű. A bolgár alkotmány a nép-nek nem adta meg a választói jo-got. Véleményem szerint Bulgá-riában, ahol a nők gondolatvilága teljesen alkalmazkodik a férfiaké-hoz, a női választójog teljesen fe-lelleges, amivel nem akarom azt állítani, hogy általában nézetem szerint még nem érett erre.

A néphit szerint a hercegnők a legdrágább toalettékben, arany-hímzésű ruhákban, gyöngyökkel teleaggatva járnak. Szindarabok-ban még gyémánt-koronákat és hermelin-palástokat is hordanak. Mindez igaz lehet a régmúlt her-cegnőkre, manapság azonban csak a „filmhercegnőkre” felel meg. Én a magam részéről előnyben részesítem az egyszerű ruhada-rabokat. Az utolsó két évben mind-össze két toalettet csináltattam. A toalették stílusa és készítése módja teljesen bolgár. Egy szófiai szabó készítette. Ugy a szövet, mint a felhasznált selyem bolgár készítmény. Nálunk a rokkát még nem szorították ki a nyugat-euró-pai szövégek.

Azt a pénzt, amit ruhákra költ-temek, hasznosabb célokra fordí-tom. Szegény ország hercegnője vagyok, olyan országé, amely so-kat szenvedett s még nem heverte ki a szerencsétlen háború követ-kezményeit. Megtakarított pénz-emmel a szegényeket iparkodom segíteni. Ezért hordok oly kevés selyemruhát.

A világ összes bolgai közül a békét tartom a legfontosabbnak. Az erőszak uralmát elítélem, ez teljesen idegen lényemtől. Egy-szer megkérdeztek, hogy vajjon fegyverrel kezembem is helyt áll-nék hazámért. A nőt, mint front-harcost nem tartom szerencsés fi-

gurának. A sokat említett ameri-kai női zászlóaljnak sem tudnak engem ennek ellenkezőjéről meg-győzni. Ennek ellenére fegyvert fognék, ha hazámnak evvel szol-gálatára lehetnék. Azt hiszem, hogy a háziasszony szolgálja leg-jobbán hazáját és az emberiséget. A front mögött a nők munkája összehasonlíthatatlanul nagyobb haszonnal jár, mint a fronton. Asszonyok, akik éppoly bát-ruk, mint a férfiak, nem mennek ritkaság-számba. Én azon-ban legfőbb feladatunként azt te-kintem, hogy megkönnyítsém fi-

véremnek, a királynak terheit és vigyázzak rá.

Reggeli után ismerőseimet fo-gadom. Kéves barátom van, a legtöbbben már férjhez mentek és külföldre költöztek. Amikor még Nadesda nővérem Szófiában élt, minden másképp volt. Azonban ő is férjhez ment, ma már Würtem-berg hercegné felesége és boldog anya, így hajlékunkban ma már csendesebb az élet.

A külsőben álló házasság bizo-nyára megváltoztatja a szófiai udvari életet.

Felgyújtottak Aradon egy kirabolt lakást.

Titokzatos tüzeset a Batthyányi-uccában. — Az eltűnt hatezer lej helyén petróleumba itatott rongyok.

(Saját tudósítónktól.) Ma dél-előtt rejtélyes körülmények kö-zött kigyulladt Aradon a str. Con-sistorului (Batthyány)-ucca 12. számú ház egyik lakása. A ház keresztépületében lakik Balogh Julia házfelügyelő leányával s nála albérletben volt egy házaspár, akik épen tegnap költöztek a lakásba és ma már legalább eddig ismeretlen okok miatt elhúztak Aradról. Ma délelőtt senkisémm tar-tózkodott a lakásban és feltűzen egy órákor nehézszagú füst szí-várgott ki a bezárt ablakokon ke-resztül. A lakók fióvelmések lettek a folyton erősödő füstre, benéz-tek az ablakon és rémülten látták, hogy az egyik szoba lángban áll. Azonnal telefonáltak a tűzoltóság-nak. A tűz közben azonban olyan nagy mértékben terjedt, hogy ve-szélyeztette az egész épületet. A lakók vízzel telt vedrekkel és lo-csolókkal behatoltak a lakásba és a fojtó füstben megpróbálták a tűz oltását. Közben megérkeztek a tűzoltók a gőzfecskendővel és rövid munka után sikerült a tűz-veszedelmet elhárítani.

A helyszínre rövid idő múlva megérkezett Popescu rendőrkapl-tány és Olteanu detektív, akik megkezdtek a nyomozást a tűz keletkezésének kiderítésére. Meg-érkezett Kovács Julia és leánya is, akik kétségbeesetten látták, hogy a tűz minden vagyonukat elpusztította. A butoruk teljesen elégett és a ruhaszekrényben le-vő mintegy harmincezer lej értékű fehérnemű és ruhanemű is a tűz martaléka lett. Rejtélyessé tette a tüzesetet az a körülmény, hogy a szekrényben elhelyezett hatezer lej készpénz, amely, egy-

törülközőbe volt göngyölve, el-tűnt, holott épen ez a törülköző nem égett el teljesen. A kihallga-tásokból kiderült, hogy a lakók, mikor a tűzoltásra berohantak a szobába, a belső szoba aiját, a melyet Kovács Julia lelakatolt, nyitva találják. A későbbi nyom-zás kétségtelenül megállapította, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. Az elégett ruhanemű között egy petróleumba áztatott rongyot ta-láltak, azonkívül petróleum által okozott foltok voltak a szoba desz-kapadlóján is.

Az a gyanu merült fel, valaki bizonyára megtudta, hogy Kovács Julia pénzt tart a szekrényben, behatolt a lakásba és ellopta a pénzt. Hogy a gyanut magáról el-hárítsa, felgyújtotta a szekrényt. Az albérletben lakó házaspárról Kovács Julia nem tudott felvilágo-sítást adni a rendőrségnek, mert csak tegnap este költöztek a la-kásba és ma délelőtt már állítólag Brádra utaztak. A rejtélyes gyujtogatás és lopás ügyében a rend-őrség a legszigorubb nyomozást vezette be.

— Spanyol offenzíva Marokkóban.

Madridból táviratozzák: Teian környékén a spanyol csapatok megkezdtek hadműveleteket a Dzsebel-törzsek ellen. A spanyol csapatok előreláthatólag Szesz-zuanig nyomulnak előre, de a hadjárat célja teljes lefegyverzés és nem az egész terület megszá-lása. A spanyolokkal együtt har-colnak az Algir környékén élő Uraiger-törzsek, amelyek nem-régen hódoltak meg a spanyo-loknak.

Hajléktalanság réme fenyegeti Arad sok-sok lakóját.

Napról-napról szaporodnak az életveszedelmes düledező házak Aradon. — Szemleuton a kilakoltató bizottsággal.

(Saját tudósítónktól.) Aggódo félelemmel várják az aradi düledező házak lakói az építészeti bizottság kiküldötteit, akiknek döntésétől függ, vajon az ócska, roskadozó házikókban tovább lakhatnak-e, vagy pedig az uccára kerülnek. És a bizottság tagjai habozva állnak meg sok helyen, nem tudják, szaktudásukra és véleményükre, vagy szívükre hallgassanak. Valósággal tragédiák születnek s támadnak sok helyen, ahol a kiszálló bizottság a kilakoltatás mellett dönt. Feljajong a sírás, könyörgés, hasztalan magyarázzák a szerencsétlen embereknek, hiszen az ő életük megmentéséről van szó, félt, hogy összedül a ház. Hiába. Az uccára itélt lakók kétségbeesetten könyörögnek, hiszen a szabad ég alatt mégsem hajthatják le törődött fejüket.

Ma délután hat óra felé kezdődött a féltve félt kiszállások sora. S a bizottsággal együtt az Aradi Közlöny munkatársa. Az első állomás az Árpád-téren volt. Itt nem sokáig időzik a bizottság, hamarosan kész a döntés: büntetés terhe alatt 30 nap alatt kijavítandó. Lakók maradhatnak. Erdekesebb a következő ház, a Str. Cuza Voda (Thököly Imre-ucca) 18. szám alatt. A háztulajdonos Ganea János a kapuban várja már a bizottságot. Amikor a bizottság tagjai az udvarra érkeznek, nagy meglepetés lesz urrá a tagokon. Muresán főmérnök már magyarázza is. Az történt, hogy Ganea kérte a bizottságot, mindössze 15 napra lakoltassa ki a lakókat, hogy a házat közben megjavíthassa. A 15 nap eltelt, sőt utána még 15 nap s a ház még mindig nem készült el. Ekkor aztán a bizottság határozatából visszalakoltatták a családokat, mire Ganea lebontatta az emeleti lakásokhoz vezető lépcsőket, ki döntötte a pilléreket s a lakók egy rögtönzött s valójában életveszélyes fahídon, nagyon is ideiglenes lépcsőn közlekednek. A bizottság tagjai megdöbbenve néznek egymásra. Ugy fest a feljárt, mintha Robinson készítette volna lakatlan szigetén. Még az is biztosabb volt talán. A házigazda pénzhiánnyal védekezik, azonban ekkorára kicsődülnek az összes lakók s élénk diskurzus fejlődik ki. A nagy vita során, amely a háztulajdonos és lakók között támadt, a bizottság tagjai komoran hallgatnak. Végül elkészül a határozat: a lakók maradnak, de Ganea záros határidőn belül köteles megcsináltatni a lerombolt részeket, mert máskülönben a város oszínaltatja meg s annak költségeit behajtja Ganean. Jóleső, meglegedett mosollyal hallgatják a lakók a szigorú döntést s a bizottság nagy óvások közepette kerül vissza a kocsihoz.

Elhaladunk az ucca egy másik, gyanús külsejű háza előtt. Vass mérnök megszólal: — Itt laknak Duma Arzénki, a szerencsétlen Borbély művezető gyilkosságának családja. Ezuttal még nem szállunk ott ki, de hamarosan

azokat is ki kell lakoltatni s akkor egy csomó kicsiny gyerek is az uccára kerül. Még két szemle van hátra. Mind a két esetben a háztulajdonos kérte a bizottságot, állapítsa meg, hogy a kérdéses lakás életveszélyes s ennek alap-

Magyar egyházak panasza a Népszövetség előtt.

Mit mondott a népszövetség az Anghelescu-féle iskolatörvényről. — A bizottság annak a véleményének adott kifejezést, hogy a kormány megértő politikát kezd a kisebbségekkel szemben.

(Saját tudósítónktól.) Emelkezetes még, hogy az erdélyi magyar egyházak petíciót adtak be a Népszövetséghez az Anghelescu-féle iskolajavaslat ellen és a genfi világforum segítségét kérték. Az akkori tárgyalásokat igen nagy érdeklődés kísérte s annak végétével ellentétes hírek kerültek szárnyra a végső eredményről. Most aztán világosság derül a különösen az erdélyi magyarságot közvetlenül érdeklő ügyre. Most adták ki ugyanis a Sociétés des Nations hivatalos közleményeinek ezévi júniusi számát s ez tartalmazza épen a tanács döntését a kérdéses ügyben. A cikkely címe: Az erdélyi katolikus, református és unitárius egyházak petíciója a magánoktatási törvény ellen és a román kormánynak erre vonatkozó észrevétele.

A szöveg maga a következőket tartalmazza:

A tanácsnak egy bizottsága, amely Nagybritannia, mint elnökség, Franciaország és Japán képviselőiből állott, megvizsgálta azt a kérést, amelyet az erdélyi magyar egyházak adtak be, valamint a román kormánynak erre vonatkozó észrevételeit. Az okmányok megvizsgálása többrendbeli ülésen történt, amelyek folyamán a bizottság meghallgatta a román delegátus szóbeli felvilágosításait s ezen felül a bizottság a főtákar-ság kisebbségi osztályának közvetítésével több ízben közölt a román kormánnyal egyes pontokat, amelyek véleménye szerint figyelembevételre igényelnek.

Itt a jegyzőkönyv elfraserését fejezte ki a készségeért, amellyel munkáját a román kormány megkönnyítette, majd így folytatja:

A törvényjavaslat szövege, amely ellen a kérvényezők felszó-laknak, némi módosításokat szenvedett, mielőtt a petíció még a vitakársághoz érkezett volna. Románia delegátusa kijelentette a bizottság előtt, hogy a törvényjavaslatot hosszasan tárgyalták, nemcsak a peticionáló egyházak képviselőivel, hanem az ország többi kisebbségeinek képviselőivel s és figyelembe vették a kisebbségeknek mindazon kívánságait, amelyek a szerződéssel és az ország magasabb érdekeivel nem ellenkeztek.

E részben megállapította a bizottság, hogy 1925. évi november elsején tárgyalások folytak a bucuresti-i kormány és az egyházak képviselői között. Az e tárgyalásokon felvett jegyzőkönyvben 1925. évi november 6-án a

ján lakoltassa ki abból a lakókat. A bizottság azonban ilyen határozatot csak a legvégső esetben hoz s ezért rövid szemle után kimondja, hogy mindkét ház lakható. Öt család menekül ilyenformán meg a hajléktalanság rémétől.

A szemlének vége s élénk vita fejlődik ki a bizottság tagjai között. Muresán főmérnök megjegyzi: — Nem lehet csodálni, hogy a háztulajdonos nem javíttat. Azokból a 2—300 lejes bérk-

ből nem képes százezreket kiadni javításra. S ezt a véleményét majdnem mindegyik építész osztja. De azt is leszögezik, hogy ha hamarosan nem lesz intenzív építkezés, akkor nem száz, hanem ezer család kerül ki az uccára. S akkor Arad hamarosan sátorvárossá alakul át a tervezett modernizálás helyett, az uccán fog-nak táborozni a hajléktalan családok. Sötét perspektíva ez, ma még lehetne rajta segíteni, de egy év múlva talán már nem.

kormány kötelezte magát, hogy a parlamentben támogatni fog bizonyos módosításokat, amelyek szükségessé váltak. Viszont az egyházak képviselői is kötelezettséget vállaltak, hogy egyházi felsőbb hatóságai előtt rajta lesznek, hogy ezeket a pontokat fogadják el.

A bizottság úgy találta, hogy a törvény végleges szövege nem tartalmaz olyan határozmányt, amely szükségessé tenné, hogy a tanács ebben az ügyben valamelyes intézkedést tegyen.

Kétségek támadhatnak azonban olyan pontokra nézve, hogy a szerződés 9-ik cikkét egészében betartották-e. Ez a cikk ugyanis kimondja, hogy a kisebbségekhez tartozó személyeknek egyenlő joguk van saját költségükön iskolákat fenntartani, igazgatni és azokra felügyelni, ezekben saját anyanyelvüket szabadon használhatják. Másfelől az is kérdéses, hogy nem ellenkezik-e a szerződés 9-ik cikkével a törvénynek az a rendelkezése, amely szerint a kisebbségek iskolái kötelesek bizonyos tárgyakat románul tanítani.

kezése, amely szerint a kisebbségek iskolái kötelesek bizonyos tárgyakat románul tanítani.

A bizottság megállapította, hogy a törvény a közhatóságoknak igen szigorú ellenőrzési jogot ad. Az államot feltétlenül megillető ellenőrzési jognak gyakorlása bizonyára nehézségeket szülhet és a kérvényezők aggodalmaikat fejezték ki, hogy a kisebbségek iskolái kevésbé jóakaratu elbá-násnak lesznek kitéve. Ezt illetőleg a bizottság annak kinyilatkoztatására vélt szorítkozni, hogy ezidő szerint korai lenne arról tárgyalni, hogy mi történjék abban az esetben, ha a kérvényezők aggodalmait szerencsétlenségre valóra válnának.

A bizottság általában annak a szilárd reményének adott kifejezést, hogy a román kormány és a kisebbségek viszonyában enyhülés fog bekövetkezni s egy nagylelkű politika a kormány részéről a kisebbségeknek őszinte érzésével fog találkozni.

Sikerült a budapesti megfiatalítás.

A szegényházi karmester mint kísérleti nyúl. — Busetti Vilmos megfiatalodott és nőszülni akar.

(Budapest, augusztus 3.) Egy vidám, szakállas öreg ur megállt az uccán, keményen kihúzta magát, a bokáját összevágja és bemutatkozik:

— Busetti Vilmos karmester vagyok!

Ő az a szegényházi lakó, akit két hónappal ezelőtt Voronoff módszere szerint megoperáltak s azóta az egész világ lesi, hogy a páviánkölcsön jól kamatozik-e a kapellamajsteren? A levegő szinte nap-nap után tele van Busetti-hírekkel. Egyesek szerint tényleg fiatalabb lett az öreg, mások szerint csődött mondott a majom-recept. Munkatársunk nem ismer-te azelőtt Busetti urat és így nem tudja megállapítani azt sem, vendégünk lényegesebb lett-e, de any nyit elárulhatunk, hogy a karmester nagy ur igen ruganyosan mozog, igen jókedvű és 78 éves kora dacára nem néz ki — 77 évesnek sem. Busetti aztán a következőket mondja el nagy titkolózva, de jókedvűen, legénykedve:

— Mindenekelőtt elárulom, a mit eddig senkinek sem mondtam el: én csak kísérleti nyúl voltam ennél az operációnál. Egy pontosan, velem egy idős gazdag magyar magnás kért meg arra, hogy a páviánkúrával éljek. Ha azután az orvosok megállapítják azt, hogy a majomelixir eredményes

volt, akkor ő kerül az operációs asztalra. Nem mondhatom meg a nevét a főurnak, annál kevésbé sem, mert a nyár hátralevő részét nála. Békéscsaba mellett lévő birtokán fogom tölteni. Személyesen kívánja ellenőrizni gyárapodásomat, fiatalodásomat és ott meg fogom kapni azt a jó kosztot is, ami az ilyen műtét után dukál. Mert étvágyam az igazán van! Kölyökkorom óta nem ettem ilyen farkaséhséggel. Mindennap jobban fiatalabbnak érzem magamat, amíg ezelőtt botra támaszkodva totyogtam, most emeletemet is könnyen, segítség nélkül járok. De mi van a nőkel Busetti bácsi? — kérdeztük.

— Ejnye, ejnye, mindenki ezt kérdezi tőlem! A szegényházban is csúfolódnak velem a kollégák, de én nem sokat törődöm velük. Legényember vagyok, sohasem voltam nő, vőlegény sokáig voltam, valamikor, de házasságig nem jutottam. Én hiszek az operáció sikerében, ősszel megvizsgálnak a doktorok s akkor talán elmegyek oda, ahol még nem voltam: az anyakönyvvezetőhöz is!

Busetti bácsi strammul meghajol, sarkon fordul és mire csudálkozni lehetne, már megy is, mint egy gránátos, fürgén, mint egy vőlegény. Ezt majmolja utána való-laki 78 esztendő korában!

Az áruló mákfél.

Betörőket fogott az aradi rendőrség. (Saját tudósítónktól.) A napokban betörték Banos István Gen. Comanda (Borona) ucca 10. számú házában lévő lakásába. Az aradi rendőrség megindította a nyomozást, melynek alapján Ardelean György komisszár ma letartóztatta a betörőket. A vizsgálat adatai szerint a betörők az ablakon keresztül hatoltak be a lakásba és onnan 12 ezer lej készpénzt vittek el. A rendőrkommiszárt egy otthagyott mákfél vezette nyomra, amelyről ugyanis megtudta azt, hogy egy közelben lévő ház kertjéből tépték le a betörők. Sikertelen volt megmondni azt is, hogy a kertben a betörés napján Kerekes József és Veszeli Ferenc tartózkodtak.

A két gyanúsítottat ma délelőtt a főtérben találta meg Ardelean komisszár, üldözőbe vette őket s mindkettőjüket sikerült is elfognia. A betörők beismerték tettüket, azonban azt az érdekes vallomást tették, hogy a lopott pénzt Veszeli Árpádnak adták át, mert azzal fenyegette meg őket, hogy feljelentést tesz ellenük a rendőrségen. A betörőket zsaroló Veszeli Árpádot ma délután letartóztatta a rendőrség. Mindhármukat a holnapi nap folyamán átszállítják az ügyészség fogházába.

Véres hadgyakorlat

hét gyermeksebesülte.

Egy gránát felrobbant a tiltott területen játszó gyermekek kezében.

(Besztercebánya, augusztus 3.) A Kőrmöcbányát környező hegyekben pár nap óta a XI. divízió tartja hadgyakorlatát. A hadosztályhoz tartozó tüzérezredek ez alkalommal éles lövéseket rendeztek. A lakosságot dobzó és hirdetmény útján figyelmeztették arra, hogy a gyakorlatok tartama alatt a megjelölt erdőkben járni tilos.

A zsolnai tüzérezred egy ütege kilőtt egy hét és feles gránátot, amely azonban nem robbant föl. Őrjáratot küldtek a gránát felkutatására. Az egyik fenyveserdőből egyszerre segítés és jajkiáltások hallatszottak. A katonák azonnal a zaj irányába szeltek, ahol egy nagyobb erdőtisztáson szörnyű látvány tárult eléjük. A pázsiton vérükben fetrengve hat fiút és egy leányt találtak. A katonák rögtön hordágyra tették a jajveszélőket és beszállították őket Selmechányára, ahol a katonai orvos részesítette őket első segélyben.

A kórházba hozott sebesültek közül a tízéves Ehring Juliának lábai roncsozódtak össze. A tizenhat éves Ehring Ferencnek mellkasát zúzta be a gránátzilánk. A másik Ehring-fiu lábán és állkapcsán sebesült meg súlyosan. Neusel Mátyás tizenhat éves legény lábát bokán felül amputálni kellett. Ezenkívül az összes sebesültek az apróbb szilánkoktól testük minden részén sérüléseket szenvedtek. Ehring Ferenc sérülése életveszélyes, a többi három állapota súlyos, de az orvosok biznak felépülésükben.

A Kőrmöcbányán maradt könnyebben sebesültek közül Prokain József bevallotta, hogy a tilalom ellenére állatokat legeltettek a tisztáson. Ott elalták a gránátot, játszottak vele, ez közben felrobbant. A polgári és katonai hatóságok erélyes nyomozást indítottak annak megállapítására, hogy kit terhel a szerencsétlenségért a felelősség.

II. Vilmos Spanyolhonba akart költözni.

De továbbra is Doornban marad. — Hol és miből élnek a német hercegek.

(Berlin, augusztus 2.) A háború befejezése óta a német hercegi házak szeniorának mintegy huszonöt százaléka meghalt. Így a württembergi király, a bajor uralkodó, a szász-weimari nagyherceg, valamint Görtner, schwarzburgi herceg. A mecklenburg-streli tzi ház feje már 1918. februárjában elhunyt és az utána következő Károly Mihály herceg ugyanazon év nyarán lemondott jogairól, ugyanígy a forradalom pillanatában utóda, a schwerini nagyherceg. A német jogászok hosszú idő óta vitatkoznak, hogy a két élő herceg közül melyik tart hat igényt a vagyonsvázatért. II. Vilmos még a közelmúltban Spanyolországba akarta áthelyezni rezidenciáját, elsősorban a hollandi tengeri klíma miatt, amely a reumatikus Hermine-nek nem igen felel meg. A tervet azonban

ban feladták és így a császár — megnövekedett vagyonával és udvarával — továbbra is Doornban marad.

Rupprecht bajor trónörökös már régebben egyéni megállapodást kötött a bajor kormányval a kárpótásra vonatkozóan és a hatalmas összeg kamatából bőven fedezheti berchtesgadeni és müncheni udvartartásának költségeit. A szász király Sibyllenort-ban százezer hold bírtok felett rendelkezik, tehát nem szükséges megélhetési problémáiról különösebb aggodalmakat táplálnunk. Ugyanígy milliók jövedelemmel rendelkezik a jelenlegi württembergi herceg, mindenekelőtt egy Karlsruhe mellett fekvő jelentős birtokból. Ezzel szemben a badeni nagyhercegnek jóformán semmi magánvagyonja nincs. Még a népszavazás előtt megállapodott tartománya kormányával évi — nem túlságosan magas — penzlo kiutalására

vonatközoan. Gyermekei nincsenek, felesége meglehetősen igénytelen asszony, így nem lehetetlen, hogy a hónap végéig nehézségek nélkül be tudja mindenkor osztani jövedelmét. A hesszeni nagyherceg hasonlóan szűkös viszonyok között él. Tekintve, hogy két serdülő fia van, azt remélt, hogy kormánya a régebbi megállapodást most fölfelé korrigálja.

Németország leggazdagabb emberének egyike viszont a szász-köburg-góti herceg, míg a másik két köburgi princ, Ernst és Bernhard, kedvezőtlenebb szituációban él. Ugyanígy nem tartoznak a vagyonos osztály soralba a Reuss hercegek fiatalabb ágának képviselői és a Waldeck hercegek. Jelentősebb anyagiak felett rendelkeznek: a császár sógora, Ernő Ágost braunschweigi, azután az utolsó schwerini és végül — műkincselnek eladása kapcsán — az oldenburgi nagyherceg.

vétel vadregényes vidéken játszódik le, a látványos kép bámulátsba ejti a nézőt. Az ötfelvágásos regényes film főszerepeit Lya de Putti, Paul Ottó és Anton Pointner játsszák. Az előadás kezdete negyed 10 órakor.

Mielőtt butort vásárol,

tekintse meg 16763

Bruckner butorgyár raktárait

Arad, Str. Ghida Birta 18.

Cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

Eltemették

Pécska Jótékony asszonyát

Éliás Izidornét az egész község nagy részvéte kísérté utolsó útjára.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt tíz órakor óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra a vasárnap Pécskán elhunyt Éliás Izidorné, született Singer Janka pécskai urasszonyt, aki több mint egy évtizeden át volt elnöknője a pécskai zsidó nőegyletnek. A jótékonyaságáról közismert és közszeretethez álló urhölgy öt hónapja ezelőtt mellhártyagyulladásban megbetegedett. A múlt héten súlyos komplikációk álltak be a katasztrófa: Éliás Izidorné nemesszive, amely mindenkoron nyitott ajtója volt a szegényeknek és bajba jutottak jajkiáltásainak, örökre megszűnt dobogni. Temetésének impozáns keretet adott az általa istápolt szegények gyászoló gyűlékezete, akik a nem-slekk urhölgy koporsóját hangosan zokogva kísérték örök pihenőre. A ravatal fölött Vágvölgyi Lajos dr. aradi főorvos mondott búcsubeszédet a könnyekre indító gyönyörű szavai nyomán a búcsúzás fájdalma mély alázattal feküdt meg a gyászoló szívt. A nagyszámu, kiterjedt rokonságon kívül. Relner Izsó, a pécskai takarékpénztár vezérigazgatója anyósát gyászolja az elhunytban. — Éliás Izidorné könyörületos, példásan jótékony lelkű, az öt körülövező szeretet legjobban jellemzi, hogy a pécskai zsidó nőegylet nemes névének megörökítésére alapítványt fog tenni.

Poincaré külföldi kölcsönt keres

Ratifikálja az angol és amerikai adósságegyezményeket. Összehívják a versaillesi francia nemzetgyűlést

(Páris, augusztus 3.) A Matin azt a szenzációs hírt közli, hogy Poincaré miniszterelnök eddigi álláspontját megváltoztatta, és végleg a londoni és a washingtoni adósságegyezmények ratifikálása mellett foglalt állást. A miniszterelnök még tegnap bizalmasan közölte az angol és az amerikai kormányokkal, hogy az egyezményeket még a szünet előtt a parlament elé terjeszti. A Matinnek ezzel kapcsolatban az a véleménye, hogy a francia frank tegnapi hatalmas áremelkedése is kizárólag erre a tényre vethető vissza.

Herriot volt miniszterelnök, aki Poincaré kormányának is tagja és tudvalevően Lyon városának polgármestere, ma levelet intézett Lyon város tanácsához, amelyben azt írja, hogy bármikor hajlandó a tanács előtt megjelenni és igazolni a legutolsó kormányválság alkalmával tanúsított magatartását. A tanács szociálista tagjai úgy döntöttek, hogy nem adnak alkalmat Herriotnak arra, hogy magatartását tisztázhassa, hanem ragaszkodnak korábbi határozataikhoz, amely szerint bizalmatlannak vele szemben, mert elárulta a baloldali kartell és ezért semmiesetre sem maradhat tovább Lyon város polgármestere.

A Quotiden arról tud, hogy Poincaré tanácskozáson Vanderelde és Franqui belga miniszterekkel, arra a meggyőződésre jutott, hogy a pénzügyi újráépítés külföldi segítség nélkül lehetetlen. Ezért a francia miniszterelnök elhatározta, hogy Hollandiában és Angliában kölcsönt keres. A minisztertanács hozzájárult egy autonóm törlesztési pénztár megteremtéséhez és a dohánymonopólium, valamint az ipari kihasználás törvényjavaslatához. Ha a javaslatokat a parlament elfogadja, a kormány a versaillesi nemzetgyűlés összehívását fogja kérni, hogy a javaslatok alkotmá-

nyos erőre emelkedjenek. Elhatározta, hogy minden utólagos kiadást megtilt, míg megfelelő bevételek nem állanak rendelkezésére.

Legújabb párisi jelentés szerint a kormány elhatározta, hogy az angol-francia adósságegyezményt sürgős ratifikálás végett a kamara elé terjeszti, de az amerikai egyezményt elfogadhatatlannak tartja. A kormány hír szerint azért jutott erre az elhatározásra, mert Poincarénak sikerült Skandináviában és Svájcban hosszú lejáratu kölcsönöket szereznie.

MOZI.

xx „Sorsdöntő percek” slágerfilm bemutató ma szerdán az aradi Apollóban. Ma szerdán rendkívül érdekes, megrható életképet mutat be az aradi Apolló mozgószínház. Egy menhelyre került gyermek csodálatos történetét adja a film témája. A főszerepet Bessie Lowe játssza. A bájos művész elbűvölő alakítást nyújt ebben a kitűnő és hatásos szerepben. A nagyszerű film péntekig marad műsoron. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Tornado” filmköltemény ma szerdán utoljára az aradi Urániában. Ma szerdán utoljára vetíti az aradi Uránia a szezon legszebb filmjét. A Tornado valószínű filmköltemény, tele hangulattal és érzéssel. Bájos meséjét a House Peters és Ruth Clifford főszereplők közvetlen melegséggel elevenítik meg. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Az élet nyomorultjai” csüförtörtől az aradi Urániában. Főszereplők Roç la Rocque és Várkonyi Mihály.

xx Jóni Patt és Patathon legújabb filmje az aradi Apollóban. — „Bécs legvidámabb embere” főszereplők: Várkonyi Mihály és Corda Mária.

xx Thamar, a hegyek gyermeke címmel ismét szenzációs filmet mutat be a Marosparti mozi. A gyönyörű fel-

HIREK.

Hire ment az olosó aradi aszfaltot.

(Saját tudósítónktól.) Ma megjelent Aradon dr. Greavu Aurél szalonai polgármester egy bizottság élén s azt a kívánságát fejezte ki a város mérnöki hivatalánál, hogy az utburkolatokat szeretné megtekinteni. Elmondotta, hogy Nagyszalonán aszfaltot akar nak s a célból tanulmányozni akarják az aradi munkálatokat. Muresán város főmérnök elkísérte a vendégeket az utmunkálatok színhelyére s arról részletes magyarázatot tartott a szalonai delegációnak. Az aradi aszfaltolás különben több erdélyi és régi királyságbeli város figyelmét is felkeltette. Mivel a városok tudomására jutott, hogy Aradon körülbelül a felébe kerül az aszfaltolás, mint más városokban, egymásután jelentkezett Temesvár, Nagyvárad, Lugos, Karánsebes, Zilah, Craiova s kérték az aradi munkálatok szerződésének ismer tetését. Az aradi mérnöki hivatal több példányban el is készítette s elküldötte a városoknak, amelyek az aradi 250—260 lejes egységgel szemben eddig 550—560 lejt fizetnek.

— A miniszterelnök helyettese. Bucurestiből jelentik: A kormány végleg döntött az Averescu miniszterelnök külföldi tartózkodása idejére szükséges helyettesítés kérdéséről. Ugy határoztak, hogy Garofid földművelésügyi miniszter lesz a kormányfő helyettese, aki a kormány legnépszerűbb minisztertagja.

— A polgármester szabadsága. Dr. Robu János polgármester néhány napi szabadságra ment. Távo lása alatt Rozván Pál tanácsos helyettesíti. A polgármester az augusztus 12-iki tanácsülés előtt már visszatér, mert az ülésen természet szérőleg részt vesz.

— Szövetség. Románia és Franciaország közt. Bucurestiből jelentik: A Lupta értesítése szerint Diamandi párisi román követ hosszas tárgyalás után a román—francia szövetségi egyezményt. A szerződés a lengyel—román egyezmény mintájára készült és kiegészítőként Romániának a háború óta kötött egyezmények ama klauzuláival, amelyek a béke és a konszolidáció művét hivatottak szolgálni.

— A Magyar Párt kiküldöttel a közoktatásügyi miniszternél. Cluj—Kolozsvár. Petrovici közoktatásügyi miniszter ma táviratilag magához kérette a Magyar Párt és az erdélyi magyar egyházak vezetőit, akikkel több fontos iskolai kérdésben kíván tárgyalni. Az erdélyi magyar egyházak részéről Laer Ferenc és Willer József ma éjjel Bucurestibe utaztak.

— Pénztárvizsgálát a városnál. Ma délelőtt Nasta Viktor és Reinhardt Gyula városi tanácsosok pénztárvizsgálást tartottak az aradi városi pénztárnál. Mindent a legnagyobb rendben találtak s megállapították, hogy a készpénzkészlet 1 millió 518 ezer lej, míg betéti könyvekben 7 és fél millió lej fekszik a pénztárban.

— Flottalázadás Görögországban. Párisból jelentik: Meg nem erősített hírek szerint a görög flottán lázadás tört ki, de Pangalosnak sikerült azt leverni.

Beleg állatok husát árulják Aradmegyében.

Sulyos egészségügyi kihágások Erdőhegyen.

(Saját tudósítónktól.) Erdőhegy község lakói közt nagy felháborodás keltett az a megdöbbentő felfedezés, hogy egyes mészárosok beteg állatokat vágnak le és állatorvosi vizsgálat nélkül mérik ki a húst. Egyik vendég lőben — az elhangzott vádak szerint — a napokban disznótoros vacsora volt, amelyen egy beteg, kimulófélben levő disznó husát szolgálták ki a közönségnek. Egy mészáros ellen pedig azt a vádat hangoztatja a község lakossága, hogy öt disznója megdöglött és az elhullott állatok hu

sát feldolgozta, felfüstölte és így árusította Erdőhegyen. A rendkívül sulyos vádakat lépten-nyomon hangoztatják a községben, azonban a hatóság még nem szerzett hivatalosan tudomást a mészárosok visszaéléseiről. Beszélik, hogy a romlott hústól a községben többen megbetegedtek. Erre aztán a község lakói közül illetékes helyen feljelentést tettek és kérték, hogy a hatóságok a legsürgősebben szigorú nyomozást vezessenek be azok ellen, akik beteg állat esetlegesen romlott husát hoz zók forgalomba.

Furfangos rablás Bécsben.

A bőröndbe-csempészett betörő kifosztott egy üzletet. — A tetteseket elfogták.

(Bécs, augusztus 3.) Furfangos módon raboltak ki egy bécsi bőröndöszületet; a rablás eszméje egy budapesti zsebtolvajtól származik. Nemrégiben a bőraruüzletben egy ember jelent meg, aki egy bőrönd megvásárlása után arra kérte az üzlet tulajdonosát, hogy a két bőröndöt, az akkor vásároltat és a magával hozottai másnapig az üzletben hagyassa. Másnap közvetlenül az üzletnyitás után a két koffert elvitette. Az üzlet tulajdonos később nagy remüléssel állapította meg, hogy a pénztárból nagy összegek hiányoznak. Kiderült, hogy az ott hagyott bőröndben egy ember rejtőzött, aki az üzlet bezárása

után zavartalanul követte el a rablást.

A rendőrségnek mára sikerült a tetteseket kézrekeríteni az Ausztriából kitiltott *Lautner* Henrik és *Dienstl* Mihály, valamint két másik ember személyében. Bevallották, hogy a betörés eszméje *Jostl* budapesti nemzetközi zsebtolvajtól származik, aki a steini fogházban ismerkedett össze *Lautnerrel*. *Lautner* és *Dienstl* Budapestre utaztak és Sopronban, átutazás közben adták el a zsákmány egy részét, a másik részét pedig egy budapesti kávéházban értékesítették. Az elfogott rablókat bekísérték az országos törvényszék fogházába.

Nagyarányu betörés történt Bucuresztben.

Kifosztották egy dúsgazdag urinő villáját.

(Bucuresti, augusztus 3.) Nagyarányu betörés történt tegnap Bucurestben egyik külvárosban. Eddig még ismeretlen tettesek betörték Constantinescu Virginia dúsgazdag asszony str. Dionisie 49. szám alatt levő villájába, a honnan több száz ezer lej értékű ékszereket s egyéb értékes holmit vittek el. A megrohantán fél

reeső helyen épült villa ugyanis teljesen lakatlanul állott, mert a tulajdonosnő jelenleg Sinaiában nyaral, viszont pedig a ház őrzésével megbízott cseléd már napokkal ezelőtt eltűnt a fővárosból. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy a betörést az eltűnt cselédleány segítségével hajtották végre.

— Mária királyné librettót írt. Bucurestiből jelentik: Öfelsége, Mária királyné még elutazása előtt befajezte Oscar Neeshal különböző nagyjértékű zeneműveire írt operalibrettóját, amely az angol „Star” megállapítása szerint valósággal irodalmi esemény, s amellyel a költői lelkű királyné ismét tanubizonyosságot tett meglepően ritka irói talentumáról. Hír szerint Mária királyné eddig még nem döntött az opera bemutatósi helyét és idejét illetőleg.

— A sziguranccáról a rendőrségre. A belügyminiszter Muntean Corneliát, az aradi állambiztonsági hivatal tisztviselőjét az aradi államrendőrségre delegálta. A rokonszenves és előzetekénységéről ismert tisztviselő a rendőrprefektúra titkári hivatalában nyert beosztást.

— Adófelelbezések a temesvári táblán. Az aradi pénzügyigazgató sághoz ma értesítés érkezett a temesvári ítélőtáblától, amely szerint az ítélőtábla I. szekciója 1926. október 27-én a következők aradi adófelelbezését tárgyalja: Szántó és Társa, Reinhart Gyula, Weisz és Erdős, Aron Aronsohn. A felelbezési tárgyalásra külön idézést nem küldenek. A tárgyalás reggel 9 órakor kezdődik.

— Autókarambol Aradon. Sulyos autókarambol történt ma délben a Str. Crisan (Karolina-ucca) és Piata Mihai Viteazul (Forenc-tér) sarkán. Laza János Ar. 60. jelzésű autója összeütközött egy autóval, amelyben László Dezső, a Marmarosch Bank igazgatójának sógora, Friedmann Tessza ült. Szerencsére mindkét autó lassított menetben haladt és a karambol csupán az autókön okozott nagyobb károkat. — Friedmann Tessza könnyebb horzsolásokat szenvedett. A karambolról értesítették a rendőrséget és a helyszínen megjelent ügyeletes rendőrtiszt megállapította, hogy a két autó összeütközésének az oka a sofőrök vigyázatlansága volt. A vizsgálat megindult ellenük.

— Új nyom a várad postalopásában. Oradeamareről jelentik: A nagyvárad másfélmillió postalopás ügyében ma szenzációs fordulat állott be. A Wertheim-szekrényből ellopott pénzeslevelek egy részének üres borítékait megtalálták a vasúti posta épületében. Tizenkét borítékot találtak, de ez a rendkívül fontos nyom már elegendő arra, hogy a nyomozás új irányba tereledjen. A gyanúsítottak közül egyedül Abrudean pénztáros van még fogságban.

— A péksütemények szabad kereskedelme. Érdekes kérelemmel fordultak az aradi pékek a város vezetéséhez. A pékek már régebben kérték, hogy a város oldja fel a kilít és zsemlet a maximálás alól s tegye szabad kereskedelem tárgyává. A város most teljesítette a kérelmet, ami viszont előre nem látott kellemetlenséget zúdított az aradi pékek nyakába. Ugyanis kifejlődött a konkurrencia s vidékről is behoztak süteményeket, ami természetesen az aradi pékek forgalmát gyengítette. A pékek erre elhatározták, hogy megszabadítják magukat a konkurrenciától s a város vezetését arra kérték, hogy maximálja újra a süteményeket, megállapítva, azok milyen sulyúak s minőségűek legyenek. A város azonban nem teljesíti a pékek kívánságát s a sütemény továbbra is szabad kereskedelem tárgya marad.

— Áttettek a határon egy temesvári újságsírt. A temesvári sziguranta tegnap éjjel minden indokolás nélkül, állítólag felsőbb rendeletre, letartóztatta és áttette a határon *Reyser* Lajos dr. temesvári hírlapíró, a temesvári sziguranta volt tisztviselőjét. A kitoloncolás híre nagy meglepetést keltett, annál is inkább, mert *Reyser*, aki tiszt volt a magyar nemzeti hadseregben, három évvel ezelőtt a budapesti honvédtörvényszék Románia javára történt kémkedése miatt halálra ítélt és csak nemrégiben hat cserofogolyért adták ki Romániának. *Reyser* különben is közben román állampolgárságot szerzett s édesanyja is román nemzetiségű. Ugy tudják, hogy *Reyser* az utóbbi időben politikai akciókba kezdett s már a választások alatt is a nemzetipárt temesvári exponense volt.

— Autó és autobusz karambolja. Bucurestiből jelentik: Vasárnap éjjel sulyos szerencsétlenség történt Bucurestben egyik forgalmas utcájában. Egy 1148 jelzésű Ford-autó a Bratianu-sétányon összeütközött egy szembe jövő autobusszal, amelyen kiránduló utasok ültek. Az összeütközés következtében a magánautó utasai, névszerint *Grigorescu* Maria, *Florica* és *Elena* sulyos belső zúzódásokat szenvedtek. Az autobusz utasai kisebb horzsolásoktól eltekintve, épen kerültek ki az összeütközésből.

— Hirtelen megvakult az uccán. Budapestről jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap este Budapesten. A nagyköruton hazafelé tartott *Kiszei* János fiatalember és amikor a Király-ucca sarkához ért, hirtelen felkiáltott: „Jaj istenem nem látok!” Nagy csöndület támadt, a fiatalembert a Rókus-kórházba szállították, ahol megállapították, hogy azelőtt szembejében szenvedett, de betegsége közben már lényegesen javult. A hirtelen megvakulás okát nem tudták megállapítani. A szerencsétlen fiatalembert a kórházban kezelés alá vették.

— Az aradi nyomdászok augusztus 22-én Ujaradon. A Kornetti-féle vendéglőben táncos egybekötött kerti ünnepélyt rendeznek a munka nélkül lévő nyomdászok segítyezésére. A Outenberg-dalkör hangversenyén kívül a rendezőség a legnagyobb körültekintéssel olyan programot állított össze, amelyben a közönség a legkellemesebben szórakozni fog.

Béke készül a mexicói vallásháborúban.

Fantasztikus kombinációk az elnök ellen elkövetett állítólagos merényletről.

Kréta vonal a részesség megállapítására. Baltimoréból jelentik: Az itteni rendőrség most energikus rendszabályokat léptetett életbe a részesség sofförök ellen. Tekintve, hogy a szabálytalanul hajtó sofförök minden esetben tagadják, hogy ittak volna, a rendőrség most érdekes és egyszerű próbával leplezi le a beborozott sofföröket. A rendőrbíró kihallgatási szobájában a padlóra krétával egy egyenes vonalat rajzoltak és a vádlottnak azon kell végigsétálnia. Ha nem tud egyenesen végigmenni a vonalon, akkor bizonyítottan veszíti a részességet. Az első ingadozó polgárt most ítéltek el egy heti fogházra, mert a próbát nem állotta ki.

Meghalt Zangwill Izrael. Londonból jelentik, hogy meghalt Zangwill Izrael zsidó író, aki az utóbbi időben a cionista mozgalom apostolának szegődött s aki angol regényeivel és színházi darabjaival igen szép nevet vívott ki az angol irodalomban. — Zangwill világhírre a Getto ábrázoló című sorozatával tett szert, amelyben Spinozát, Heinet és a zsidóság többi nagy szellemét szerepelteti. Holitétét valószínűleg Palesztinába szállítják és ott temetik el.

Rettenetes árvíz katasztrófa pusztít Kínában. Párisból táviratozzák: Kínából rettenetes árvíz katasztrófát jelentenek, amely egész városok lakosságát pusztította el. Indoknában a halottak száma több ezerre tehető.

Világhírű magyar építőművész halála. Budapestről jelentik: A magyar építőművészetet nagy veszteség érte. Hauszmann Alajos, a legutóbbi esztendő legkifinomultabb izlésű építőművésze a fehérmegyei Velen-cén, életének nyolcvanadik évében elhunyt. Életének művei talán még évszázadokig fogják hirdetni zsenialitását, mert ezek közt vannak a budapesti műgyémánt, a New York-palota, a királyi vár, a bonctani intézet, a fiumei kormányzó palota, a szombathelyi városháza és a budapesti Kuria. Budán született és még kis diák volt amikor Berlinbe ment tanulmányait folytatni. A német birodalmi fővárosban általános feltűnést keltett zsinóros magyar ruhájával, sarkantyus csizmájával, de a sok csipkelődés dacára is kitartott viselete mellett az erősen magyar érzésű Hauszmann. Budapesti Szkalniczky Antal lett a mestere, aki valósággal inasmunkára fogta, mert az volt a véleménye, hogy a jó építésznek tisztában kell lennie az építés egész technikájával. Mestere mellett az Akadémia épületének elkészítésében is részt vett. Hauszmann annak a korszaknak a legkiválóbb építésze lett ezután, amely örökké nevezetes marad Budapest fejlődésének történetében. A renaissance-stílus híve volt, de mindig utat engedett csapongó fantáziájának is. 1872-ben műgyémánt tanár lett és nem kisebb építészek kerültek ki a keze alól, mint Alpár Ignác, Gírgi Kálmán, Korb Flóris és még sokan mások.

Orvosi hír. Dr. Cosma pénztári főorvos szabadságáról visszaérkezvén, rendeléseit újból megkezdte. Piața Cădărești (Thököly-tér) 7. 10—12 és 3—6.

Központi Étterem. Elitbar. Új nagy műsor. — Új tagok fellépével. Parketténc. Nyitva egész éjjel.

Az Aradi Kurir szerkesztősége és kiadóhivatala Avram Iancu (Szabadság-tér) 11.

(Mexicó, augusztus 3.) Mexicóban ugyan enyhült valamennyire a helyzet, de a békét nem sikerült megteremteni. A munkásszövetségek tegnap nagy tüntetést rendeztek a kormány mellett és az egyház ellen, s a tüntetés minden incidens nélkül folyt le. A katolikusok ezalatt a templomokban imádkoztak a helyzet javulásáért. A katolikus püspökök a kormányhoz átiratot intéztek, amelyben a vitás egyházi kérdések elintézésére népszavazást javasolnak és azt indítványozzák, hogy a népszavazás megtörténteig is függessze fel a kormány a vallási üldözéseket. Az egyház kész hosszabb fegyverszünetet kötni abból a célból, hogy ez alatt előkészítsék a templomreformra vonatkozó népszavazást. Ezenkívül azt kívánják, hogy a fegyverszünet tartamára a status quo-t állítsák vissza és az egyházellenes törvényeket helyez-

zék hatályon kívül. A püspököknek azonban kevés reményük van, hogy a kormány elfogadja az ajánlatukat.

Monsignore Cresci, a Mexicóból kiutasított pápai követ ma San Antonoba érkezett és kijelentette, hogy a vizsálys megszüntetésének két módja van: kompromisszum a mexicói kormány és a katolikusok között, vagy pedig a diplomáciai képviselők beavatkozása. Ma már egyes latin államok és az Egyesült Államok fel is ajánlották, hogy készek az egyház és a kormány között közvetíteni.

A Calles köztársasági elnök ellen elkövetett állítólagos merényletről eddig még semmi részlet nem szivárgott ki. A rendőrség az ügyet a legnagyobb titoktartással kezeli. A katolikusoknak az a véleményük, hogy a merényletet csak a kormány találta ki azért, hogy ezzel is megindokolhassa szigorú rendelkezéseit.

Város épül a levegő-égben.

Amerikában olyan város létesül, ahol még a kisfiúk is repülőgépen fognak száguldozni.

(New York, júli 31.) Amerikában, a korlátlan lehetőségek világában, George Ross, a repülőtechnika lelkes propagálója most egy olyan várost akar alapítani, amelynek egyetlen közlekedési eszköze a repülőgép lenne. A Ross által indított mozgalomhoz rövid idő alatt nagyon sokan csatlakoztak és könnyen meg lehet, hogy a fantasztikusnak látszó terv hamarosan meg is valósul.

A levegőváros, vagy mint az amerikaiak nevezik, az „Air City” Csikágó és Milwaukee közt a Michigan-tó partján épül és ennek a hipermodern városnak csak repülőgépek lehetnek a lakosai. Az eddig nyilvánosságra hozott program szerint a városban közlekedési eszközül csak a repülőgépet használják. Minden polgárnak

meglesz a maga kis, egy-két személy szállítására alkalmas repülőgépe, amelyen ellátogathat a szomszéd városokba, viszont hosszabb utakra nagyobb repülőgépek fognak a lakosság rendelkezésére állni. Ross tervei szerint a városban még a kifutófiúk is apró repülőgépeken szállítanak házhöz a megrendelt árukat.

Az Air Cityben a házakat nem szorosan egymás mellé, hanem elszórtan építik. A vidék idilli módon szép és a polgárok ebben a poétikus környezetben tökéletes fizikai és lelki harmoniában élhetnek. Mint ebből a néhány adatból is látható, a terv nagyon szép és csábító, de hogy valaki ennek a városnak a polgára lehessen, ahhoz nemcsak az szükséges, hogy lelkes híve legyen a repülésnek, hanem néhány millió dollárral is kell rendelkeznie.

Óriási vitamin tartalmú lótharingiai fontos alma látható Pauzár kirakatában. Melynek fája megrendelt Pauzár zsigmondháza faiskolájukban.

Eredeti bécsi modellek szerint készülnek a „Sic”-salon női és gyermekruhák. Arad, Strada Cloșca 2. szám. Szemben a Lutheránus-templommal.

A kisenevi kiállítás sorsjegyeinek huzása. A kisenevi kiállítás sorsjegyeinek huzása 1926 július 18-án délelőtt 11 órakor a kisenevi prefektúra nagytermében megtörtént. Tekintettel arra, hogy a kibocsátott sorsjegyeknek csupán egyhatodát adták el, a belügyminisztérium 15313. sz. rendeletével engedélyezte a nyereményeknek is egyhatodára való leszállítását, hogy a huzás végre megtérthető lehessen és ne kelljen újból elhalasztani. A vasárnapi huzásnál így csupán az eladott sorsjegyek vettek részt és a következő számok nyertek: I 4314 50.000, G 7446 20.000, A 278 10.000, P 7264, G 7043, A 6924, B 3641 5000—5000, H 3344, D 2502, F 4662, I 3111, B 8313, P 9009 2500—2500, A 5623, L 4254, G 7438, P 9118, O 4121, P 4089, K 5549, C 3484, D 3449, B 4498, K 1607, I 7550, F 7362, K 6425, F 2178, O 3859, C 7475, F 5181, K 173, H 5637, P 1792, B 8995, M 2501, I 7339, K 7296 1000—1000, C 6227, B 763, B 604, A 274, C 7379, F 1074, E 7678, C 9286, D 6284, L 4250, P 9019, E 779, L 2359, L

3003, L 6324, F 7525, H 5727, H 3884, F 26, B 4337, L 1997, K 5761, H 1781, L 2431, D 1805, O 6524, B 8277, F 7363, E 6847, O 2157, I 4444, B 2767, O 2195, I 560, D 6026, L 9362, C 4736, L 2420, F 8281, B 1651, F 3543, E 2642, O 212, A 4803, G 7368, D 3410, G 3283, F 7095, K 3533, E 5751, C 1824, D 3009 500—500 lejt.

Épülő aradi házak.

(Saját tudósítónktól.) Ma ülést tartott az építészeti bizottság. Niedermayer Ferenc, a szerb hitközség épületében levő gyógyszer-tároló tulajdonosa engedélyt kért arra, hogy bódét állíthasson fel az uccán s ott rendezze be gyógyszer-tárolóját. A bizottság nem tartja kívánatosnak, hogy Arad uccáin bódék legyenek s elutasította a kérelmet. Szömörkényi Rezső a Mocioni (Orczy) uccába kért engedélyt egyemeletes ház építésére. A bizottság megadta. Ugyancsak engedélyt adott Rosenfeld Hermannak, hogy a Gen. Grigorescu (Tabajdy) uccában emeletes házat építhessen. Az egyik aradi temetkezési vállalat a Saguna (Varjassy) uccában telket vett s oda szertartást épít. A környékbeli lakosok kérték az építés betiltását, azzal, hogy gyermekeiket a te-

metkezési vállalat gyászrekvizituma félelembe ejti. A bizottság a naiv kérelmet elutasította. Ezután a Lakók Szövetségének átiratát vették tárgyalás alá. Az átirat leszögezte, hogy sok esetben kilakoltatnak lakókat renoválás címe alatt s nem fogadják többé vissza őket. A szövetség kéri, hogy csak a legszükségesebb esetekben eszközöljenek kilakoltatást s kötelezzék a háztulajdonost, a renoválás befejezése után fogadja vissza a lakót. A bizottság kimondta, hogy, ugyis csak életveszélyesség esetén lakoltat ki, a háztulajdonost azonban nem áll jogában kötelezni a lakó visszafogadására.

Bedeus Károly meghalt

Aradváros társadalmának érdekes alakja dőlt ki az élők sorából. (Saját tudósítónktól.) Hosszú és súlyos szenvedés után távozott el az élők közül Arad egyik legérdekesebb és legkedvesebb alakja. Idősb scharbergi báró Bedeus Károly rokonszenves egyénisége tűnt el közülünk, akit Aradon mindenki ismert és aki ismerte, az szerette, mert puritán jellemű, kedélyes és kellemes ember volt az öreg ur. Van-e aki az esztendő óta megjelenő, kitűnően megszerkesztett zsebménetrendeket ne ismerné? Bedeus báró készítette el azokat a legnagyobb alapossággal és szakértelemmel, s munkássága a szó szoros értelmében hégzagpótló volt. Hatalmas szál alakja nem tűnik fel többé az aradi korzón, amelyen gyakran lehetett látni, de Bedeus báró nem a sétat kedvéért korzózott, hanem mert a dolgaj gyakran vitték a korzó környékén levő üzletekbe.

Báró Bedeus Károly nyugalmazott államvasuti felügyelő volt, de nyugalombavonulása után sem pihent egy percet sem, hanem nagyon sokat dolgozott. Örökké új eszméken és terveken törte a fejét s ha valamelyik terve kivitelre került, azt a legnagyobb alapossággal intézte el. A 71 esztendő Bedeus báró már régebben érelmeszesedésben szenvedett. Nemrégiben olyan súlyosra fordult, az állapota, hogy be kellett szállítani a kórházba. Jobb lábba azonban ekkor már üszkösödésbe ment át és a lábát térdig amputálni kellett.

Ekkor már azonban elkészett az operatív beavatkozás is és Bedeus Károly báró hosszas szenvedés után tegnap este csendesen elszenderedett. Halálát felesége, született Zesewitz Márta, ki negyvenhat esztendőn keresztül élt férjével a legszebb harmoniában, gyermekei: ifj. báró Bedeus Károly, Meskó Kálmán, született báró Bedeus Mici, Csarsch Jenőné, született báró Bedeus Bella, Nagy Imréné, született báró Bedeus Zelma és igen kiterjedt rokonság gyászolja. Báró Bedeus Károlyt a kórház halottas házából temetik el 4-én, — szerdán — délután 5 órakor.

— NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ előfizetőinknek, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhordó utána küldjük. Kérjük az ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenként pontos feladásáról gondoskodik.

Emelik a vasúti tarifát.

Reorganizálják a CFR. közlekedést.

(Bucuresti, augusztus 3.) A kormány gazdasági tanácsa ma délutáni ülésén a vasúti tarifa megváltoztatása tárgyában tanácskozott. — A javaslatot Petrovici CFR. vezérigazgató terjesztette elő. A tanács úgy határozott, hogy megváltoztatja a vasúti nomenklaturát, mindenféle kedvezményt megszüntet és eltörli az expressz bűntető tarifát. A teherzállítások díját nem emelték fel. Az élelmiszer szállítások megkönnyítésére a gyorsvonatokhoz

egy teherkocsit csatolnak, azonkívül több gyorsvonat járatot álltanak be. Az országot 300 kilométeres zónákra osztják be. A jelentés szerint a kormány rövidesen életbelépteti az új menetdíjszabást. — A tanács az újságról szabadjegyek kérdésében is tanácskozott. Elhatározták, hogy a szerkesztők számára névre kiállított, míg a kiadóhivataloknak három fényképpel ellátott szabadjegyet adnak. Végleges döntést azonban a jövő csütörtöki ülésen hoznak.

KÖZGAZDASÁG.

Részletekben fizethető a szeszadópótlék.

Az aradi pénzügyigazgatóság-hoz miniszteri rendelet érkezett, mely szerint a szeszadópótlék megfizetésére a minisztérium részletfizetést engedélyez az érdekelteknek. A differencia négy havilagyenlő részletekben fizethető le

és az első részlet augusztus 18-án esedékes. A további részleteket ugyancsak minden hónap 18-án kell befizetni. A részletfizetés kedvezményét azonban külön-külön kérvénnyel kell kérni mindenkinek a minisztériumtól.

Zürichben 2.35, Párisban 17.70 a lej.

Helyi valutákról. (Augusztus 3.) Pénz: Márka 50, dollár 218, angol font 1050, francia frank 5, lira 7, cseh korona 6.30, magyar korona 330, dinár 3.60, schilling 30.70, svájci frank 41. Árú: Márka 51, dollár 220, angol font 1070, francia frank 5.50, lira 7.30, cseh korona 6.50, magyar korona 320, dinár 3.80, schilling 31.25, svájci frank 42. Kifizetések: Berlin 52.75, Amsterdam 89, New York 220, London 1075, Páris 5.88, Milánó 7.30, Prága 6.55, Budapest 72.30, Belgrád 9.10, Bucuresti 2.35, Varsó 56.50, Bécs 31.25, Zürich 42.80.

Zürichi tőzsdényitás. (Augusztus 3.) Berlin 123.05, Amsterdam 207.65, New York 516.87.50, London 2512.75, Páris 13.90, Milánó 16.80, Prága 15.30, Budapest 72.30, Belgrád 9.10, Bucuresti 2.35, Varsó 56.50, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdézárás. (Augusztus 3.) Berlin 123, Amsterdam 207.65, New York 516.80, London 2512.75, Páris 13.65, Milánó 16.70, Prága 15.30.50, Budapest 72.30, Belgrád 9.10, Bucuresti 2.35, Varsó 56.50, Bécs 73.10.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Augusztus 3.) Kifizetések: Páris 5.85, Berlin 52.85, London 1074, New York 220.50, Milánó 7.20, Zürich 42.75, Bécs 31.30, Prága 6.55. — Valuták: Napoleon 880, márka 52, leva 1.65, török lira 1.18, angol font 1070, francia frank 6, svájci frank 43, lira 7.60, drachma 2.60, dinár 3.80, dollár 220.50, lengyel zloty 18, schilling 31.50, magyar korona 31, cseh korona 6.80.

= Ipari kedvezmény. Bucurestiből jelentik: A minisztérium határozata szerint a Victoria-bútorgyár aradi Dorobantilor-uccal bútorgyára megkapta az iparpártolási törvény kedvezményeit.

= Erdőkitermelési engedély. Bucurestiből jelentik: Az aradi Patria fatermelő rt. engedélyt kapott arra, hogy az aradmegyei Seca-erdőséget, amelynek kiterjedése 4531 hektár 8000 m² kitermelhesse. Az első tíz évben 784 ha

és 4000 m² kerül kitermelés alá. Fásítási garancia 3000 lej hektáronként.

= Céghivatali hírek. Az aradi törvényszék céghivatala közli, hogy az aradi iparfelügyelőség hozzájárult ahhoz, hogy a „Resinol” vegyipari cégek számára Ujradon fióktelepet állíthasson fel.

Meghalt egy volt aradi vendéglős.

Lőrinczy János tragikus elhunyt.

(Saját tudósítónktól.) Ismert és általánosan becsült egykori aradi vendéglős halálhírére hozza ma a táviró: Lőrinczy János, az aradi Vadászkiert-étterem és kávéház volt tulajdonosa meghalt. Hosszu esztendőket során volt az aradi Vadászkiert vendéglőse Lőrinczy János, aki Nagy Lajossal együtt, majd annak halála után egyedül vezette a kitűnő nevű vendéglőt és kávéházat. Lőrinczy János 1922-ig volt a Vadászkiert tulajdonosa és akkor véglegesen elhagyta Aradot. Budapestre utazott, ahol azonban nem sokáig maradt, mert megkapta a sátoraljai helyi vasúti étterem bérletét és odaköltözött. Innen hozza ma a hírt a táviró, hogy Lőrinczy János esztendőket hosszú szenvedése után ma meghalt. Évekkel ezelőtt még Aradon betegedett meg Lőrinczy, aki mellhártyagyulladásra kapott. Betegsége komplikációjaként több oldalbördáját is gyulladás támadta meg, úgy, hogy súlyos műtétet kellett rajta végrehajtani. Kivették két oldalbördáját, de a mint kiderült, az operáció nem igen segített, hanem még újabb kórral tetézte a vendéglős súlyos állapotát. Az eltávolított oldalbördák helyén nyílt seb maradt és hasztalan próbált meg mindent Lőrinczy, betegsége gyógyíthatatlan volt. Odaadó és gondos ápolással mostanig huzzták ennek a mindig dolgozó és kitűnő vendéglősnek az életét, de most mégis a kór diadalmaszkodott és Lőrinczy János szíve megszűnt dobogni. Az Aradról elszármazott vendéglőst Sátoralja-

ujhelyen temetik el. A haláleset híre Aradon mélyszéges részvételt keltett.

Művészet.

Fratta Géza Budapestre hívják. Érdekes szerződötési ajánlatot kapott az aradi színház egyik legkiválóbb és legrokonszenvesebb művésze. Fratta Gézáról, a mindig elegáns bonvivánról, Arad színházi közönségének kedvencéről van szó, akit Budapest akar elhódítani. Az őszi szezonban hozza színre a budapesti Városi Színház Kálmán Imre külföldön már óriási sikert aratott új operettjét, a „Cirkuszhercegnő”-t és most a nagy bonvivánhiánnyra való tekintettel a Városi Színház igazgatója Erdélyben is szemlét tartott, s választása Fratta Gézára esett. Neki szánták a Kálmán-operett bonviván-szerepét és igen kedvező ajánlattal igyekeztek Budapestre csalogatni. — Fratta Géza azonban már sokkal jobban Erdélyhez nőtt és sokkal jobban megszerette Aradot, semhogy elkiváncskoznék innen a budapesti színházi élet forró hangulatába. Fratta Géza is itt keres elhelyezkedést, s Arad publikuma reméli, hogy a jövő szezon igazgatója megtalálja a módot arra, hogy ellensúlyozza a budapesti csábítást és Frattát itt tartsa Aradon.

A vilnai zsidó színtársulat háromnapos vendégjátéka. Szombaton este újból felgördül a függöny az elmúlt aradi színpadon és megjelennek a színen a vilnai színészek, hogy utólráhetetlen művészetükkel ismét gyönyörködtessek Arad közönségét. A mostani vendégszereplésnek különös jelentősége is van. Ugyanis néhány nappal ezelőtt tragikus körülmények közt elhunyt Aradon a színtársulat egyik legnagyobb művésze, Lares Judit asszony, akit az aradi zsidó temetőben hantoltak el. A pályatársak maradandó emléket akarnak az idegen földben pihenő kollégájának és a mostani előadások jövedelmét Lares Judit síremlékére és egy sirgondozó alapra fordítják. A szombati első előadáson Franyó Zoltán mond emlékbeszédet Lares Juditól és a vilnaiakról, ugyanekkor Osvy Dimov híres orosz író „Szomorúságának éneke” egyszerű tragikomédiája kerül színre, amellyel a vilnaiak olyan nagy sikert arattak, első aradi vendégjátékuk alatt. Jesyék előre válnak Oláh Sándor könyvkereskedésében.

Furfangos lopás.

Egy szélhámosnő kifosztotta a csernovitzi Marmorosch-bank főpénztárosát.

(Cernauti, augusztus 3.) Megie-pő szélhámosnőnek lett áldozata Scharr Ábrahám, a Marmorosch Bank Cernauti fiókjának vezetője. Néhány nappal ezelőtt ugyanis egy fiatal, igen szégyesen öltözött leány kereste fel a főtitkárviselőt, akit arra kért, hogy vegye őt szolgálatba, mert a szülei nem képesek eltartani. A főtitkárviselőt megalapozta a leány könyörgése és szolgálatba fogadta a magát Veronikának nevező 17 éves leányt, aki a háztartás körül egyszerű ügyességet árult el és így rövid néhány nap alatt gazdájának teljes bizalmát szerezte meg. Éppen ezért nagy volt a meglepetése Scharrnak, amikor ma reggel hiába csempetett az új szo-

baleány után és utánanézzve a leány elmaradásának, az ebéd közben levő egyik szekrényt feltörve, kifosztva találta, míg a leányról híre-nyoma sem volt. A rendőrség eddigi megállapítása szerint a betörést egy régóta körözött szélhámosnő követte el, akit már több hasonló módon végrehajtott betörés miatt keres a rendőrség.

Aradi diákból pesti egyetemi tanár.

Aradi építész fiának érdekes karrierje.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes kinevezésről ad hírt egy budapesti távirat, amely egy aradi származású építésmérnök kitüntető előléptetését jelenti. Dr. Kotsis Iván okleveles építész, aki id. Kotsis Iván egykori ismert aradi építésznek a fia és középiskolai tanulmányait az aradi reáliskolában végezte, műegyetemi nyilvános, rendkívüli tanárrá nevezték ki. A kinevezés érdekességét növeli az a körülmény is, hogy az aradi származású építész egy most szervezett tanszékre nevezték ki. A József-műegyetemen ugyanis üresedés volt a magyar irodalomtörténeti tanszék és ezt most tervezési tanszékké szervezték át, amelynek első előadója dr. Kotsis Iván lesz.

Felelős szerkesztő:

RETHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Özv. br. Bedeus Károlyné szül. Zesewitz Márta a maga és az alulírott gyermekei, unokái nevében leírhatatlanul mély fájdalommal jelenti, hogy felejtéhetetlen, drága, jó férje, illetve apa, nagypapa, testvér, rokon és jóbarát

id. scharbergi báró
Bedeus Károly

nyug. államvasúti felügyelő

f. hó 2-án délután 7 órakor, életének 71-ik, boldox házasságának 46-ik évében hosszas szenvedés után csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait f. hó 4-én délután 5 órakor fogjuk a közközház halottas házából az ág. evang. egyház szertartása után utolsó útjára elkísérni.

Emléke legyen áldott!

Arad, 1926. évi augusztus hó 3-án.

Ifj. br. Bedeus Károly, Meskó Kálmáné szül. br. Bedeus Mici, Csarsch Jenőné szül. br. Bedeus Bella, Nagy Imréné szül. br. Bedeus Zelma, gyermekei. Meskó Kálmán, Csarsch Jenő, Nagy Imre, vejei. Ifj. br. Bedeus Károlyné szül. Kékedi Katica, menyec. br. Bedeus Gusztáv, özv. dr. lommitzi Meltzl Oszkárné, szül. br. Bedeus Zelma, testvérei. Ifj. br. Bedeus Károly, ifj. Meskó Kálmán, Meskó Károly, Meskó Erzsike, Meskó Lacika, Schauer Bella, ifj. Schauer Gyula, ifj. Nagy Imre, Nagy Zelmike, unokái. Lakás: Str. Gheorghe Popa 10.

URODONAL

megszünteti a görcsös vesebántalmat.

**Szélhűdés
Reuma
Köves képződések
Vércelmeszesedés
Merevgörcs.**

A feloldott húgysav
következtében a vese
rendes működését
segíti elő
az URODONAL

Az URODONAL
kiszűrtíti a májat és
az ízületeket, feloldja
a húgysavat, előse-
gíti az emésztést és
meggátolja az elhízást.

Chatelain laboratoriu-
mok 2 Bis Rue de
Valenciennes Paris.

Az Urodonal-al végzett desintoxicálás (vesefertőtlenítő) kúrának semmi visszahatása nincsen, nem idéz elő rendellenességet, nem okoz lehangozást. Hatása azonban csak akkor tökéletes, ha ezen szer használata idején a beteg dietikus (hustalan) táplálékot és orvosa rendelvényére **Sinuberase**-féle gyümölcsízeket vesz magához. Ezzel egyidejűleg tartandó az Urodonal-kúra, amely az egyetlen hatásos gyógymód a húgysavak eltávolítására; a vért is alaposan megtisztítja és ezáltal az emésztést elősegíti. — Az „URODONAL” az egyedüli szer, amely a savak képződését meggátolja.

Dr. I. DARBOT a párizsi orvosi egyetem rektora. —: Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Romániai vezérképviselő: „STANDARD DROGÉRIA” 2. Str. Zorilor Bucuresti.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 4 lej — banl. vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűvegyt, amelyek tartalmánál fogva eredeti eljárásban nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

JA. Nehány nap után értesítést küldök
Messinger Ottó után. 4741

Ellátás.

URI gyermeket teljes ellátásra elfoga-
dok. Elsőrendű uri ellátás. Cim Rudolf
Mosse hirdetőben Arad. 10368

Lakás.

KERESÜNK megbízóink részére 1, 2, 3
szobás modern belvárosi lakásokat. Arad,
Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 9. Bo-
ross-ügynökség. 4745

Alkalmazás.

KINDERPFLÄGERIN oder Fräulein wird
zu 2 kleine. Kinder gesucht. Fleiszig,
Arad, Str. Mocioni 30. 4743

TANULÓT felvesz az Ohm electrotechni-
kai és mechanikai vállalat. 10368

PERFEKT SZAKÁCSNÓ jó fizetéssel
közel vidékre lehetőleg azonnali belépé-
sre kerestetik. Bővebbet Fischer Adolf
Arad, Str. Nicolae Grigorescu (Munká-
csy-ucca) 3. 10368

FEHÉRNEMŰT javítani, stopponni házak-
hoz ajánlkozom. Címeket az Aradi Köz-
löny kiadójába kérek. 4742

SZÜCS segédek, már két évi praxissal
is, de öfálló munkások adják be ajánla-
tukat sürgősen „Örökös existencia” jel-
igére az Aradi Közlöny kiadójába. 4711

GYAKORNOK fakeskedésben kereste-
tik. Könyveléshez értők előnyben. Aján-
latok Karpf Dezső fakeskedőhöz Lipo-
va fizetési igények megjelölésével kül-
dendők. 4720

ROMÁN, NÉMET, MAGYAR NYELVET
szóban és írásban tudó fiatalember állást
keres. Weisz photosalon Arad, Dáciával
szemben. 4722

Üzletek.

KIADÓ uccal pinchehelyiség azonnalra
Piata Avram Iancu 10. sz. alatt, mely
műhelynek és eladóhelyiségnek alkalmas.
Bővebbet Weisz Mór és fia cukorka-
gyári irodájában Arad. 4750

Ingatlan.

ZSIGMONDHÁZAN egy gyönyörű villa
parkirozva, veteményes kerttel eladó.
Érdeklődni: Cukorgyári kompánál. 4748

Vétel és eladás.

EGY jókarban levő szabadon futó kerék-
pár olcsón eladó. Cim Rudolf Mosse hir-
detőben. 10368

ELADÓ különböző antik garnitúrák és
butorok. Arad, Str. Mărăsești 2. szám
Dittrichnél. 4746

NYOLCHETES spickutya eladó. Cim
Arad, Str. Baritiu (Rákóczy-u.) 23. 4744

EGY regatta, két lapát, egy kerékpár,
fél háló és szekrény eladó. Arad, Strada
Cantacuzino (Határ-u.) 38. 4747

IRÓASZTALOK, könyvszekrények, ame-
rikai rolós íratsekrety, vitrin, keleti
szmirna és perzsaszőnyegek, férfikabá-
tok, fiu nadrágok, zongorák, gyári ebéd-
lő szőnyegek, ebédlő háló, uri szoba,
antik comód intarziás szalon, szalonbe-
rendezések, függönyök, storeok, plüsch
asztal és scheslonteritők, asztalneműk,
festmények, virágállvány, asztalok, ebéd-
lő székek, antik álló tükrök, fotelek,
gyermekkocsik, különböző butordara-
bok, asztali lámpák, villanylámpák, dísz-
tárgyak stb. eladók. Salgóné, Arad, Str.
Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em.
jobb. 1000

MOTOROK: gyárilag javított, kifogástal-
an karban, azonnal szállíthatók 80 HP.
Benz gyártmányú szivógázmotor, 55 HP.
Koch gyártmányú szivógázmotor, 50 HP.
Langen és Wolf gyártmányú szivógáz-
motor, 30 HP. Skoda gyártmányú szivó-
gázmotor, 30 HP. Corona gyártmányú
kéttemű nyersolajmotor, 16 HP. Gross-
ley gyártmányú benzínmotor. GÖZGE-
PEK: 70 HP. compand condensatoros,
Podvinetz és Heissler gyártmányú fél-
stabil, 40 HP. Máv. gyártmányú, magas
nyomású félstabil, 35 HP. Wolf gyártmá-
nyu compand félstabil. MALMI GÉPEK:
2 drb. Ganz hengerek, dupla henge-
rekkel 600×290 mérettel, 2 drb. nagy
teljesítményű Schekk-féle lisztkeverő, 1
drb. sikszita, 2 drb. Radialszita, 1 drb.
tarár, 1 darab Rebdtabel, 1 drb. egyjá-
ratu 36" malom, 1 drb. kétjáratu 36"
malom. Érdeklődőknek készséggel szol-
gálunk árajánlattal. FRIEDRICH TEST-
VÉREK gépgyára, Timiscara. 4483

Belföldi nagy **kötő- és kötszővőgyár keres**
azonnali belépésre **fiatal, tehetséges, technikailag kipróbált**
szakembert

az üzemvezetőség támogatása céljából. — Bizonyítványmásola-
tokkal felszerelt részletes ajánlatok, fizetési igények megjelölé-
sével „Életpálya” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalá-
hoz benyújtandók. 4707

EZÜSTÖT, pianót, zongorákat, sző-
nyegeket magas árban veszek. Salon Ar-
tistique Arad, Fischer Eliz-palota. Antik
butorok részletre kaphatók. 20 6

BENZ automobil üzemképes állapotban
18-24 HP. 6 üléses eladó. Gáspár, Arad,
Str. Horia 2. 4615

ANTIK BUTOROKAT, különböző szoba-
berendezéseket, egyes butordarabokat,
íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári
szőnyegeket, fehérneműket keresek sür-
gősen bizományba s azok gyors eladásá-
ról gondoskodom. Salgóné, Arad, Str.
Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em.
jobb. 1000

700 lejért drapp szandál

cipők

nagy választékban

10368

Apponyi Testvéreknel.

**Feltűnő olcsó
ház eladás!**

Szabadság-tértől 10 pero, 4 lakásos
ház 54.000 lej jövedelemmel
380.000 lejért eladó.

Megbízott:

GEIER FERENO Ingatlanforgalmi
irodája Arad, Piata Avram Iancu 21.

Piata Avram Iancu

közelében 2 földszinti uccal szoba-
konyha nélkül a szükséges mel-
lékhelyiségekkel, különbejá-
ráttal, irodának vagy,
varrodának alkalmas
KIADÓ. —:

Kizárólagos megbízott:

Győrffy „Mures”-irodája Arad, Str. Unirel

Üzletes sarokház,

nagy uccal
fronttal, a Tö-
köly-tér közelében,
elfoglalható 3 szobás,
előszobás lakással 550-000
lejért ELADÓ. —:

Kizárólagos megbízott:

Győrffy „Mures”-irodája Arad, Str. Unirel

**Gazdálkodásra alkalmas
magánházak**

a Calea Șaguna (Varjassy-utca) től
néhány peronyire 2 és 3 szobás
elfoglalható lakásokkal, istálló,
koosizsin, udvar, nagy kerttel
250-300.000 lejért, ugyanott ki-
tűnően konstruált, uri

magánházak-villák

8 és 4 szobás azonnal elfoglalható prima
lakásokkal, tehenészet, sertéshizlalás cél-
jaira különösen alkalmas hatalmas telek-
kel, pompás parkokkal 600-800.000 lejért
eladók. Megbízott „URANUL”
iroda Arad, a főpostával szemben.

Villanymotort

egy 0.3 vagy 0.5

lóerős kétfázisút

megvételre keresünk

Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

40 Lej vizumhozatal 100 lej helyett IDET menetjegyirodában
Aradon, a színház-
zal szemben.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadóhivatal: Aradi nyomdavidálat.